

Datum: 23.06.2021.

Broj: 02-06-843

Međunarodni dan zviždača: Pod hitno usvojiti zakon u FBiH i osnažiti pravnu zaštitu lica koja prijavljuju korupciju

TI BiH napominje da tek svaki deseti zviždač u Bosni i Hercegovini može koristiti mehanizme pravne zaštite jer važeći zakoni ih ne prepoznaju pošto ne pružaju dovoljno široku i jaku zaštitu.

Banja Luka, 23. juni 2021. – Transparency International u Bosni i Hercegovini (TI BiH) danas obilježava Međunarodni dan zviždača ili lica koja prijavljuju korupciju iz svog radnog okruženja. Borba protiv korupcije je nazamisliva bez hrabrih pojedinaca koji podjelom saznanja u vezi sa poslom koji obavljaju otkrivaju korupcionaške skandale ili pravovremeno sprečavaju veće zloupotrebe ovlašćenja. Zviždači su zbog prijave koje podnose često suočeni sa mjerama odmazde kao što su profesionalna degradacija, disciplinski progon, mobing, izopštavanje iz profesionalne sredine itd.

Globalni pokret Transparency International (TI) na ovaj dan podsjeća sve vlade širom svijeta da je neophodno osigurati posebnu pravnu zaštitu zviždača koja će zaštititi ova lica i njihove porodice od odmazde koju trpe jer su odlučili prijaviti korupciju. TI BiH podsjeća da u Federaciji Bosne i Hercegovine još nije usvojen Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, i poziva zastupnike u Parlamentu FBiH i političke lidere da što prije usvoje ovaj zakon. Trenutno, lica zaposlena u privatnom ili javnom sektoru u FBiH koja prijave korupciju ne uživaju adekvatnu pravnu zaštitu u slučaju da se prema njima preduzimaju štetne radnje samo zbog toga što su ukazali na nepravilnosti u radu.

Prema globalnim podacima TI, samo u prvih šest mjeseci ove godine skoro 2000 hiljade osoba je u 60 zemalja zahtijevalo pravnu podršku od TI Centara za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije zbog prijave korupcije u vezi sa COVID-19. Očekivano, pandemija je povećala broj prijave na sektor zdravstva, a ljudi su se obično žalili na otežan pristup zdravstvenim uslugama i medicinskoj opremi koji je dijelom bio narušen i stvaranjem koruptivnih mreža koje su zdravstvenu krizu koristile za nezakaonito uvećanje profita.

TI BiH napominje da tek svaki deseti zviždač u Bosni i Hercegovini može koristiti mehanizme pravne zaštite jer važeći zakoni ih ne prepoznaju pošto ne pružaju dovoljno široku i jaku zaštitu. Neophodno je unaprediti i zakonske propise na nivou Republike Srpske i Bosne i Hercegovine na način da se proširi defincija korupcije, da se štite sva lica koja prijavljuju nepravilnosti u vezi sa korupcijom ili prijetnje po javno zdravlje ili zaštitu životne sredine, kao i da se postupak otklanjanja štetnih radnji učini efikasnijim. Zviždačima se mora osigurati pravovremena zaštita, i to odmah po podnošenju prijave korupcije.